

Մանգոյանի Էֆեսոս

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԵ ՎԵ ՄԻՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ԻՔԻՆՃԻ ՍԵՆԵ

1867 ՄԱՅԻՍ 22 ԲԱԶՄԱՐ ԻՐԹԵՍԻ

ՆԻԻՄԵՐՈ 360

Մանգոյանի Էֆեսոս 6 եւրո սենեկ 300
Էֆեսոսի Էֆեսոս 6 եւրո սենեկ 300
Էֆեսոսի Էֆեսոս 6 եւրո սենեկ 300

Էֆեսոսի Էֆեսոս 6 եւրո սենեկ 300
Էֆեսոսի Էֆեսոս 6 եւրո սենեկ 300
Էֆեսոսի Էֆեսոս 6 եւրո սենեկ 300

Մանգոյանի Էֆեսոս 6 եւրո սենեկ 300
Մանգոյանի Էֆեսոս 6 եւրո սենեկ 300
Մանգոյանի Էֆեսոս 6 եւրո սենեկ 300

ՀԱՎԱՏԻՍՏԹԸ ԹԵԼԵԿՐԱԳՐԱԿԻ

(Այս Հաւատարմութիւնը)

Փարիս, 1 յունիս արշաւան սաւաթ 5
վէ 10 տաղաւարնաւ :

ԷՍԶԱՍԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԵՆ

Փարիս (Գաւաթ)

Այլուր 54-25

Գարանար 54-30

Ուսանել ինքնուրու 1865 թ.

Այլուր 262-30

Գարանար 263-

Տիրուր ֆոնտան 0/0 3 ֆուլէ :

Այլուր 70-75

Գարանար 70-60

Էսանար ուսումնական . Լոնտոն ալլուր :

Լոնտոն 1 յունիս .

Այլուր 54-2

Սարանար 54-4

Գարանար

Այլուր 54-8

Սարանար 54-6

Ինքնուրու ֆոնտան 94-2

Փարիս 1 յունիս, արշաւան սաւաթ 7 վէ
40 տաղաւարնաւ :

Կաղէթ ալ վիշտէ շու արթաւքի թէ-
լէկրաֆ նէշր օլունմուշ տուր :

Վաշինկթըն 30 մայիս . — Գամպէլ վէ
Էֆեսոսի նաման Էֆեսոսի արշաւան սաւաթ 6
վէ 50 տաղաւարնաւ :

Էֆեսոսի նաման Էֆեսոսի արշաւան սաւաթ 6
վէ 50 տաղաւարնաւ :

« Կիրիտ տայիր Թիւրքիսի կէսնա-
րիւն նօթա իւղերին տիւնի մուգաւա-
պէնին տէր Էֆեսոսի արշաւան սաւաթ 6
վէ 50 տաղաւարնաւ :

Էֆեսոսի նաման Էֆեսոսի արշաւան սաւաթ 6
վէ 50 տաղաւարնաւ :

Փարիս 2 յունիս, արշաւան սաւաթ 7 վէ
50 տաղաւարնաւ :

Մանգոյանի Էֆեսոս 6 եւրո սենեկ 300
Մանգոյանի Էֆեսոս 6 եւրո սենեկ 300
Մանգոյանի Էֆեսոս 6 եւրո սենեկ 300

ԳԱՆԱՏԻՍՏԹԸ ԲԱԶՄԱՐ

ԷՍԶԱՍԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԵՆ

Մայիս 20 Այլուր 56-20
» » Էֆեսոս 56-10

ՀԱՎԱՏԻՍՏԹԸ ՏԱԽԼԻՅԵՆ

Ջաթը հաղթեթի թաճարինն Զը-
րանսաւա օլաճաղ սէյնա հաթը Շահանէ-
լերինն տայիր, Էնտէրանտան Պէլժնամ
ղաղթեթատան արարաղ Լա թիւրքիտէ շու
վէճ իւղէ օգունմուշ տուր :

« Ճիւմա արշաւան իմերաթ օր հա-
ղթեթի ինկիլիզ սէֆարեթի թանսինտէ
պուլունտուղու հալտէ, Խաթանպուլ սէ-
ֆիրի Մ. Պուրէ թարաֆընտան, Մ. տը
Մու թիւնէ պիր թէլէկրաֆ կէլիշ տիր.
Մէզքիւր թէլէկրաֆտա Խաթանպուլտա
պուլունտան Էլ չիւլիզ, Ջաթը հաղթեթի
Փաթիշահինն փարիսի սէյր ու թէմաշա
իմէթ իւղէ պուլունտուղու նիւթիւրիւր.
Էլէրինն իշար իլլէմիշ օլուպ, Ֆազաթ
վիւքէլատէն պաղընըն, Ջաթը հաղ-
թեթի Շահանէնն միւրատը արիւրինն

գարշը կէլիւքտէ օլտուգարը տախի, Ի-
լալէթէն պիրիւրիւրի իտի. Մ. տը Մու-
թիւնէ Մէզքիւր թէլէկրաֆտա անիտէ իմ-
րերաթ օր հաղթեթի թանսինտէ թաղաթիւ
իմ-
միշ օլտուղունտան, Նաթուլտէն հաղթեթ-
լերինն ինկիլիզ Էլ չիւլի միւսաֆիրէրինտէն
պուլունտան Օսմանլը սէֆիրի ճէմիլ բաշա
հաղթեթի թանսինտէ կիտէրէթ, ալ-
տըրալը խապէրի պիրիւրիւրիւրիւր, վէ զա-
թը հաղթեթի Շահանէնն կէօրմէթ իշին,
օլ մերթէպէ շէտիտ արղու կէօսթէրմիշ-
լեր տիր քի, ճէմիլ բաշա հաղթեթի թան-
սինտէ իմերաթ օր հաղթեթի թանսինտէ միւ-
քէլատէն պիր իւլաւաւաւըն, հէման
օլ կիճէ Խաթանպուլ կէօսթէրմիշ տիր,
Մէզքիւր թաճարինն փապուլ իմերաթ-
լերինտէ, Ջաթը հաղթեթի Ջըլուլա հի
մէմուրինն քիրամ հաղթեթի ճէմիլ
տուպ, վէ իշինտէն . . . պաղընըն
Էֆեսոսի նաման Էֆեսոսի արշաւան սաւաթ 6
վէ 50 տաղաւարնաւ :

« Օսմանլը սէֆիրի Մէզքիւր փապուլը,
բաղար սապահաւը պաթէլէկրաֆտա
պէր ալուպ, վէ պիր աղ սօնրա, պիրիւր
Խաթանպուլ հաղթեթի թանսինտէ իտի. »

— Էֆեսոսի օգունտուղունտան նէզարէն,
Ջաթը հաղթեթի Փաթիշահինն արղիւթի Շա-
հանէնն նիւթէթ արաֆրանկա յունիս 22
տէ վուգու պուլաճաղը մուգարէր օլուպ,
Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ տօնանմալէրի Չանաղ
գալէսինտէ Ջաթը հաղթեթի թաճարինն
Իմերաթ օր հաղթեթի թանսինտէ օլունտա-
րա, Էնտէրանտան կիտէրէթ տիր, վէ օ-
րատա խապէթէն թալին օլունտան չըմէտը-
ֆէրէ րաքիպէն փարիսի արղիւթի թանսին-
տէ տիր :

— Ջաթը հաղթեթի Փաթիշահինն
Փարիս սէրկիլի ուսումնարանի սէյր ու թէ-
մաշա իլլէտիքտէն սօնրա, ինկիլիզ գը-
րալիշաւը հաղթեթի թաճարինն
Լոնտոնաւ տալէթ օլունտաւաղը Էնտէ-

պահանջայարտան օրմանը, պարզապես
սուղար սույն դանն վիրմեքտե իքեն,
Բեճմաւ իսէ, մուգայիրին իտտաա ի-
տենլերէ պիր պօրու օրմուչ իտի:

Պու քեյֆիյէթ շիմոյէ գառար
թէֆթիւ վէ թէճէսիւս իտիլերէ, սա-
հիւ ճինայէթիւ մէյտանն չըգարըմամը
թիտիստէ, պիր թագըմ ֆէնալըզ կիզ-
լէմէք սէվապ տըր, եախոտ լազըմ տըր
տէյնլերին նիյէթի շէթանիյէսինն թէֆ-
վիզան, արգասը տախի պրագըմաներպ,
իլլա տայիմա գօզալանմագտա իտի. շէյ-
լէ քի, ազըպէթքար սէզքիւր ճինայէ-
թին թէֆթիւ իտուտուտ, պու ճիւմա
իթթէսի չըգարըլտն Մասիստն օգուտու-
քուսա կէօրէ, ազալարընն նըսթը իս-
լամտան, վէ նըսթը իւլմտան միւրէք քէպ
պլան պիր գօզիթիւս իհայէ իտիլմիշիտի:

Պու տէֆա մէզքիւր դօմիթիւս հու-
գուրուտա, մէզքիւր ճինայէթին վու-
գու պուլտուղիւ խանէնին տահիւս օ-
լուպտա, Պապահան քիլիթիւսինն թագի օ-
լան Մատթէնոսինն թագրիլինտէն, սա-
հիւ ճինայէթիւտէն պիրիսինն Պապա-
կան Յովհաննէս վարդապետ, վէ պիրա-
տերի Աւետիս, վէ գըզըն էյլէ պիրատե-
րի կարապետ (ասլը գըզըն Գաթօլիք օ-
լուպտա, քէնտի հիւսնի ըրգարըլա պիր
Էսաառըզահան Հայ տէլիգանըսըլա նի-
քեհհանմըլ օլմաընը տէր խաթըր իթ-
տիրիլի), վէ Արծէթի Մանուկ նամու-
քիմէննլէր օլտուգարընը թագրիլ իյէ-
տիլինտէն, մէրգուլ Մատթէնոս գօյ վէ-
րիլերէք, տիկէրլերի մահպուս իտիլմիշի-
տէն, վարդապետ թօգուտուլմամը
տըր, վէ պուսա տախի սէպէպ, պիր վա-
գըթտան պերու ալէյհիտէ զազէթալար-
տա աղըր աղըր թէլէքքիլէր օգուտագ-
տա օլան վալի բաշա հազըթէթիլինն իւ-
թիմաս իյէմէքտէ օլմաը տըր տենիլմէք-
տէ տիր:

Արծէթի Մանուկ իլէ գըզըն էյլէ
պիրատէրինն թագրիլլերինն կէօրէ, գը-
զը մէրգուլ Յովհաննէս վարդապետ եա-
լընըզա պօղուպ, վէ կիւվէյի տախի
տիկէր իւշ ընթիլլերի պիրիքտէ պօղ-
մուլար տըր:

Մէրգուլ վարդապետին գարտաշը Ա-
ւետիս տախի շէյլէ սէյլէմիշ տիր, «մա-
տամ քի Մանուկ վէ կարապետ պէնիմ
հազըլուրմտա պէյլէճէ շէհատէթ իթ-
մէքտէ տիրլէր, տիմէք տիր քի պէն տախի
պիր գաթիլիմ»:

Պէյլէ ճինայէթ սահիպլերի հեր միւ-
լէթ վէ հեր մէզհէպտէն օլանլար իլին-
տէ հեր վագըթ պուլուտմուչ տուր, վէ
իլա տախի էլ ճիհան տախի պուլուտա-
ճագ օլտուղուսան պիր Գաթօլիք վար-
դապետինն պէյլէ պիր ճինայէթէ ճիւ-
թը իլին նէ գառար թէնտիլի իտեր
թէք, էյլէ պիր սահիպ ճինայէթիլերէ
թէտահալ իտիւ, վէ ճինայէթին օթթը

իտիլմէսի զըմնընտա գուհուրա կէլմէք,
տէ օլան զայլէթ իլին տահա գիտատէ է-
սէֆ իտերիլ, վէ պիրիմ իլէ Գաթօլիք
գըմմմըզ պէնիտէ տէրքեար օլան էն
պիւյիւք Ֆարգաա իլթէ պու տուր,
պիլ ֆէնալըզարը զահիլէ չըգարարագ
կիւնտէն, կիւնէ մէտէնիլլէթ (սիվիլի-
գասիօն) տայիլէսինն տախիլ օլտուղու-
մուզ հալտէ, Գաթօլիքը իթմիլիլ իսէ, մու-
ղայիրինն իճրա իտերէք, հեր տագըզա
տայիլէր իլէ մէտէնիլլէթ տէն եիրագլան-
մագտատըլար, Ֆարգաթ, պու ճիւմէ
իլէ, անլէր տախի էվիլլ ու ախըր պի-
զիմթարիլիլ իթուլմագլար, վէ իլի-
լիլի մէտն իտիւ, ֆէնալըզ պէմմ իթ-
մէյէ պալաեաճագլար տըր:

Մէրգուլ Յովհաննէս վարդապետ շիմ-
տիրի հալ սէլպէթթէ կէզմէքտէ իմիշ ի-
սէտէ, եազըք քի իլպալի քէնտուլլէ պիւ-
թիւն պիւթիւն եալիլ օլմաըլըն-
տան, Գաթօլի մարապետին իլամընը
վիրէն գօզիթիւս կիպի «տախի» պիր գօ-
միսիօնա թէտատիլիլ իտէ մէմիշ տիր:

— Պու կիւն իլպիտ վէ Եալմա պի-
շարէկեանը իլին 110 չուվալ տահա ուն
կէօնտէրիլիլ տիր, շէյլէ քի 14 չուվա-
լը Մէրտէկէօլ, 14 իւ Եալագալէրէ, 12
սի Քէրէմիթ, վէ պիր չուվալը Գարա-
մուսալ պիշարէկեանընա, վէ 37 չուվալ
Պաղշէճիք, 15 ի Օվաճըզ, 12 սի Արս-
լանպէկ վէ 3 չուվալը Տէնիկէ սէֆիլլէ-
րինն թէվիլի իտիլէճէ տիր, իմտի առ-
թըք շիմոյէ գառար սարֆ իտիլէն ի-
եանէնն հիսապարընը նէշը իտէճէ-
կիմիլտէն, պազը գաթլարըն եանլա-
ընտա պուլուտան իեանէլլերի վէ հի-
սապարընը թարաֆըմըզա պիլտիրմէլէ-
րինն, վէ էկէրլի թարաֆըմըզա իեանէ
վէրիլիլտէ իլանը ունտուտուլմուչ վարի-
սէ, իլիթարա հիմմէթ իտիլմէսինն ընճա
իտերիլ:

— Մէսուիլիլլէ կէօրէ, իլպիտ գա-
ղասը գարիլլէրինտէն պազը գարիլլէ-
րին իւլմ պիշարէկեանը իլին, բաթրիք-
խանէլլերի թարաֆընտան Պապը-ալիլլէ
թագրիլ իտիլլիլինտէն, կէլէն կիւնլէր,
մըգառը քիլիլլէ պուլտայ թէվիլի ի-
տիլմէսի զըմնընտա, իլպիտ միւթէսարընը
բաշա հազըթէթիլինն էմրի ալի իրօալ
պուլլուլմուչ տուր:

— . . . Միւլէլիլլէ . . .

Շու աթիլէթի ուտագը տէսիսէպազըն
հարաքեաթը լազըմ իւլ իշարթըն տէրհիլէ
միւտարաթ պիրլէ, պու միսիլլու էրպալը
նաթիլլէպազըն միւթէճասըր օլտուղալըն հի-
լէլ վէ տէսալիթիլտէն իլպիլիլլէ օլան պիր
թագըմ սաֆէրուս ֆուգարանըն իթիլիսալ
վէ իլթիլլալ իլպրէ պուլուտմալլերինն նաթի-
լաթ իլլէմէնիլ թարաֆըն աճիլլանէմիլլտէն
մէրգու տուր էֆէնտիմ:

Ճիւմա իթթէսի սաթթ ալթըր բատտէլէ-
րինտէ, ազըն պօլլու, նահիլ վէ գայիլ վէ

սաֆէրուսարը իլպիլ իտէպիլլէճէ սու-
րէթտէ արիլլ վէ գարիլլ նէճճար գըլաֆէթ-
լու պիր քէս, Թօթ-գարու խարհիլ Թադ-
նէճի մահէլլէսինտէ պիր ֆագըր լաթթարըն
տիւքքեանընա կիտիլ, չու վէճի իլէ իճրա-
յի տէսալիթէ մուլաֆֆազ օլմուչ տուր:

«Պու կիւն պիր խայրիսալ վէ ֆուգարա-
րէրվէր զաթ թարաֆընտան, քիլիլլէնիլլին
տէնիլին թէտիլլէ իլին, պիր մըգառար մէպ-
լաղ իլէ միւսթաննէ թէվիլ օլուտագ իլպ-
րէ, եաղ, բիրինն, ուն վէ գէլալիլի սալի-
րէ իրսալինն հիմմէթ օլուտուտ, վէ պէն տա-
խի օլ զաթ թարաֆընտան ճասուլուլ իլին
կէլմիշ օլտուղուտան, քեաֆֆէլի միւսթա-
ննէ թէվիլ օլուտմուլմու, եօգսա պաղը-
լարը մահրոլմու գալըլլար տէրի պիւա-
լէ մէճպուրուլմու, Սիգտէ պու շէյլէրէ տէսթ-
րէս օլտուտմուլմու: — Խայր, պէյլէ պիր
նիյէթի հասէնն վէ միւսթաննէ պիլիլ
մէսմուլիլ օլմաը: — վան գէվալլը, էյլէ
իսէ միւլէզլի սիլի տէր խաթըր իթմէյիպ
եա իթմէք իթմէյիպ, մահրուլ պըրագըն,
Հարուգ գալը, եաղ, բիրինն գապարընը ալ-
տա կէլ պէրապէրիմէ, վէ տահա մահրուլ
գալընը քիմ վար իտէ խապէր վէր կէլիլն-
լէր սիլիլտէ խաթըրընը խօշ իթտիրէյիմ,
գիրա պէնիմ օլ ֆուգարաթէրվէր զաթըր-
միւսապէթիլ վար, անըն նէճճար պաշը-
սըլմ տիլլէքք իլիլ թագըմ մէգալաթը քեա-
ղիլլէպ պուլուտմուչ տուր: Տէր հալ պիր գալ
ֆագըր գապարընը ալըպ պէրապէր կիտեր-
լէր, թա Սիլլէյմանիլլէ արգասընտա Ալա-
եօգուլլա տէնիլլէ մահէլլէ, «Ել սիլ պուսմ-
տա տուրուս, իլթէ խանէսի պուստա տըր
գապարընը չօճուղա վիրինտէ պէրապէր կէլ-
սին, պէն քէյֆիլլէթի անլաալըմտա, չօճուգ
իլէ խապէր իտէրիմ սիլլէ» տէյլէքք, գապ-
լարըն չօճուղուս էլինն վէրիլ, վէ պիր մըգ-
առար ուզալըննա, չօճուղուս տախի էլիլտէն
գապարընը ալըր, վէ «սէն պուստա պէլլէ,
շիմտի պէն սէնի չաղըրըրմտա, ֆուգարէ-
լէրի տախի կիտէր պուրտեա Հաղըրընըն,
վէ շէյլէրի ալըպ կիտէրսինիլ» տէր, վէ
գապարընը ալըպ սալուլուր, վէ գէվալլըր
օրատա խայրիլլէ վագըթ պէլլէտիլլէս սօն-
րա, չօճուղու պուլուլար, վէ տիւլտիլլէ-
րի տուգաղը անլաալընա կէրի տէնէլլէր:»

Պէյլէ տուգաղարա էքսէրի զազէթա օ-
գուտանլար տիւլլէրլէր, չիւնքի պու ա-
լէմտէ աղլ ու ֆիքրէ կէլմէզ տէրհէտէ հիլ-
լէ վէ տէսիթէ իճաա իտէնլէր պուլուտու-
ղուտան պիլապէր գալմագտա տըրլար:

— Շու աթիլտէքի պահալ պիր Հայ տե-
լիլլանը պիր ինկիլիլլ զազէթաընտան
թէրճէմէ իտէրէք թարաֆըմըզա կէօն-
տէրիլ օլմաղիլ, մա թէլէքքիւր նէշը ի-
տէրիլ:

Լօնտօնի մէջ հրատարակեալ «Էվանճե-
լիքէլ Քրիստիլէնտըմ» անուն ամսաթիլիին
Տօնկատանի թղթալիլը Պօլիսէն յուսուար
3 թուականով, ազգերուս մէջ եղած եկե-
ղեցական բարեկարգութեան գովելի ջան-
քերուն վրայօք գրած է, որմէ համառօտ
քաղուած մը ընկըլ չահալը կը սեպէմ, որ-

պէս զի ազգը եւ մասնաւորապէս երիտա-
տարդները իմանան թէ լուսաւորեալ ազգերը
գիտեն, կը դիտեն եւ կը գովեն Հայ ազգին
մէջ վերջին քանի մը տարիներու մէջ տես-
նուած լուսաւորութեան եւ բարեկարգու-
թեան մասնաւոր փափաքները եւ ջանքերը:
Հայերը պէտք է որ գործին՝ փոխանակ իրենց
առջեւ եղած մեծ, այսինքն կրթութիւնը,
լուսաւորութիւնը, եւ ամեն ճիւղերովը բա-
րեկարգութիւնը ազգը, եւ միւս կողմանէ,
բաղաճաբար, իրենց փոքրութիւնը եւ
տկարութիւնը տեսնելով լքանելու: Եւ ե-
լի նային ազգին փառաւոր ապագային վրայ՝
սիրտ առնեն ու քաջալերուին, եւ դէմ դը-
նեն առջեւին ելած դժուարութեանց եւ
յարատեւութեամբ յառաջանան ելած ճամբա-
նուն մէջ, որուն ուղիքը ըլլալուն վրայօք
թէ իրենց խղճին եւ թէ անկեղծաբար Հա-
յուն բարեկաւութեանը ցանկացող ազգաց վը-
կայութիւնը ունին:

«Տաճկաստանի Հայոց մէջ» — կըսէ յիշ-
եալ թղթակիցը «մասնաւորապէս Զմիւռնիա
եւ Պոլիս, էփ աղեկ ատեն է՝ ի վեր է որ
կարեւոր շարժում մը յառաջ կըրթայ, որուն
նպատակը մէկ խօսքով եկեղեցին վերակազ-
մել ու մաքրել է»: Եւ յառաջ կըրթայ 35
տարիէ հետէ աս նպատակին ծառայող ջան-
քերը ու աշխատութիւնները նկարագրել ու
միտէ թէ «Աւետարանին արդի Հայերէն լեզ-
ուով թարգմանուած հազարաւոր օրինակներ
ազգին մէջ ցրուելով, եւ այլ միլիոնաւոր
օրինակ ուրիշ աշխարհաբառ օգտակար հրա-
տարակութիւնները ազգը բերաւ հասուց աս
համոզմանը՝ բարեկարգութեան աս զգա-
ցումը ինքզինքը երեւան հանեց եկեղեց-
եաց մէջէն պատկերաց եթէ ոչ ամենը,
գոնէ մէկէն զատ մնացեալներուն վերնալը
ուզելով, եւ սրբոց պատկերաց երկրպա-
գութեան դէմ դնելով, ինչպէս որ տեսանք
անցեալ տարի Զմիւռնիոյ մէջ, որ երբ եկե-
ղեցականաց ձեռքը արձաններ դրուեցան
եկեղեցւոյ մէջ, ժողովուրդը կործանեց: Աս
լուսաւոր ազգեցութիւնները վերջապէս աս
հետեւանքը ունեցաւ որ քանի մը տարիէ
հետէ կուսակցութիւն մը ձեւացաւ մէջեր-
նին, որոնք ինքզինքնին «Լուսաւորեալք»
կը կոչեն: Ասոնց մեծագոյն մասը երիտա-
տարդներ են եւ իրենց առաջին նպատակն
էր Պատրիարքը իւր քաղաքական իշխանու-
թենէն զրկելով, աշխարհականներէ կազ-
մուած ժողովի մը ձեռքը յանձնել ու աս
մտօք Սահմանադրութիւն մը պատրաստելով
զոր Բ. Դուռն վաւերացուց. բայց աս Սահմա-
նադրութիւնը յաճախակի մէկ կողմէն խան-
գարուեցաւ եւ միւս կողմէն անարգութեամբ,
կուսակցութեանն ոմանք քաղաքականին հետ
հրօնական բարեկարգութիւն մ'ալ կը յուսան
եւ զրէթէ ամէնն ալ աս գաղափարն յայտ-
նի կըսեն, Պոլսոյ մէջ եղողները կը խորհին
թէ եկեղեցին անշուշտ պիտի բարեկարգուի
ու պարտականութիւն կը սեպեն մէջը մնա-
լով աշխատիլ, որով յոյս կուտայ բարեկար-
գութեան շուտով կատարուելուն: Կուսակ-
ցութեան իրականապէս լուսաւորեալ ան-
դամները միշտ ջանացին կրօնական խնդիրը
յառաջացնել, բայց ամենը միացած չէին ա-
սոր մէջ. թէպէտեւ կէտ մը կայ, որուն մէջ

ամենն ալ միացած են, այն է պատրիարքին
քաղաքական գորութիւնը կրճատելու հար-
կաւորութեանը մէջ: Տարիէ մը հետէ է որ
ջանք եղաւ որ աս կուսակցութիւնը կրօնա-
կան բարեկարգութեան մասին միանայ եւ
ջանքը ունայն չելաւ, յանձնաժողով մը կազ-
մուեցաւ բարեկարգեալ Աղօթագիրքը պատ-
րաստելու, գիրքը հրատարակուեցաւ որ ուղ-
ղափառ է, բարեկարգիչներէն ոմանք ուրախ
պիտի ըլլան Անկիլիքան եկեղեցիին արարողու-
թիւնները ընդունելու, հաւատարմութէ կըրը
պիտի համոզուի միանալու, բայց մեծագոյն
մասը զուտ բարեկարգութեան փափաքողներ
են: Իմ հասկեցածին նայելով, աս աղօթա-
գիրքը Հայոց եկեղեցիներուն մէջ պիտի մը-
ցնեն, ուր որ կրնայ մտնել, թէ որ չկը-
նայ ըլլալ նէ՝ եկեղեցի երթալէն պիտի դադ-
րին ու իրենք իրենց եկեղեցի մը պիտի կազ-
մուին: աս շարժումը աւելի յուսալից պիտի ըլ-
լար եթէ աւելի հոգեւոր ըլլար: Իրենց շարժա-
ռիթը աւելի աշխարհային է քան թէ հոգե-
ւոր: Ասոնք կը խորհին թէ Հայոց եկեղե-
ցին Տաճկաստանի մէջ պաշտպան չունի:
Պապականները Գաղղիոյ կրթնած են, Յոյնք
Ռուսաց, Բողոքականները Անգղիոյ համակ-
րութիւնը ունին, բայց Հայերը՝ Տաճկաց փա-
փուկ ողորմածութեանը ձեռքը մնացած են

բայց այս շարժումը, բոլոր աս բանե-
րը ունենալով ալ, տակաւին ճշմարտա-
պէս արժանի է բոլոր Քրիստոնէից հա-
մակրութեանը, սիրոյն եւ ազօթքներուն,
կրնայ ըլլալ որ աս առաջին ջանքին մէջ
անյաջող ըլլայ: տակաւին մեծ ազդեցու-
թիւն պիտի բանեցնէ Հայկական եկեղեցի-
ին վրայ: Աւելի աղեկ է որ մարդիկ իմա-
ցականութեամբ համոզուին՝ քան թէ կու-
րաբար յարած մնան կեղծ դրութեան մը:
Իմացականութեան միջոցով է՝ որ սրտին
կը հասնինք, թէ որ աղօթենք հաւատքով,
Աստուած հիմակուընէ կը մկրտէ աս շար-
ժում իւր սուրբ հոգեւորք»:

Ի Լ Ա Ն Ա Թ
ԱՅԵՆ ՎԵ ԷՕՄԻԻՐ ՍԻՍՈՒՐԹԱՍԸ
ԼԵՒԵՆԸ ԵՒՆԸ ՊԵՐՆԵՒԸ ԶԵ ԻՆՏԵՐՆԵՐՆԸ
ԴՆԵՐ ՍԻՆԵՐՆԸ ԷՆԴԵՐՆԸ
NORTH BRITISH AND MERCANTILE INSURANCE
COMPANY.
2,000,000 Ինկիլիք լիբրաք, ասը սէրմայէսի
2,250,000 Թահիթ էմիլիթտէ օլարագ իրաւը
600,000 Սէնէվի վարիտաթը

Պու գումարանեա 1809 սէնէսինտէ ետնի
պունտան 58 սէնէ էվվէլ թէչքիլ օլունուպ,
չիմաի իսէ, քէնտի սէրմայէսինտէն պաշգա,
Թահիթ էմիլիթտէ վազ օլունումուշ օլան պիւ-
լիւք մէպլաղի սայէսինտէ, տէրքեար օլան
էն զիեատէ էմիլիթթի գումարանեալարըն սը-
րասընա կէչմիշ տիր. վէ հաթթա մէզքիւր
գումարանեա իշինտէքի սիկուրթանըլար տա-
խի քէնտի զարարաբընա գարըլըզ պիր սի-
կուրթա Թահիթտա պունումագտա տըրլար:
Մէզքիւր գումարանեա ալէլիսունուա, կէ-

րէք մաղաղաբարա, վէ կէրէք Իսթանպուլ
վէ Գալաթա կիւմրիւքէրինտէ կէրէք քէնա
տիլէրին օլունա, վէ կէրէք էմանէթէն իււ-
տէլէրինտէ պունումարագ մալ վազ իթմիշ
լան թիւննարարա, վէ Իսթանպուլտա վէ ձիւ
վարարընտա պունուման էվ, մաղաղա վէ
սայիր էպնիլէ սահիպլէրինէ, վէ հէր օքնըք
տիւքքեաննը վէ ֆապրիգանըլարա, վէ էմվալ
ու էչեասընը սիկուրթա իթմէք իսթէլէն
քիրանըլարա, իւան վէ պէեան իտէրքի, զիւ-
տէ մուհարէր իմգա սահիպի, մէզքիւր Գուս-
բանեանըն վէ քեալէթնամէսի աչքեամըննա,
աթէչէ գարչը հէր նէ գաւար միւստէթ ի-
չին օլուն իսէ օլուն, էվվէն ֆիեաթլա սի-
կուրթա մուամէլէսի իթմէքիլէ բուխտաթը
քեամիլէսի վար տըր, վէ հէր նէվի գար-
րը, քէմալի հազըրըլըզա թազմինէ հազըրըլը
Պու պապտէ տահա զիեատէ մալիւմաթ
քէսպ իթմէք իսթէլէն, Իսթանպուլտա գա-
ղը Եէրիթ-բաշա խանընտա 7 նիւմէրօլու
օտաւտա Համբարձում աղա Յուսէփեանա,
միւրաճաաթ իլէեթէէք տիր:

Գալաթաա կիւմրիւք սօղաղընտ
34 նիւմէրօլու մաղաղաա գումարանեա
ալէնթօունա:

ՈՒԻԼԻԱՍ Բ. ՍՈՒՐԱՆ

Արնաւուտ քէօլիւնտէ Այիօս (Ռօֆրօս
մահէլլէսինտէ վազը տէրունինտէ պիր գը-
թա պաղչէ, ագար սու վէ լէվագիմաթը
սայիրէ օլունուա հալտէ, նէզարէթի զայէթ
կիւզէլ պիր պապ քեարկիր խանէ:
Նինէ մէզքիւր մահէլլէտէ տէնիզ գըբըրընա
եազըն իթի պապ քեարկիր մաղաղա քիրալէ
վէրիլէէքէր տիր, Թալէպի օլան զէվաթըն
տահա զիեատէ մալիւմաթ ալմագ իշին Գու-
լաթաա Գուրչուն խանտա Ն. 16, Մ.
Աթամաթի Ու. Բրօգօեա միւրաճաաթ իթմէ-
լէրի իւան զըլընըր:

Բիրէ, Թահթա պիթի, քէհլէ, սիվ-
լի սինէք վէ սայիր պունւլարա էմալ մու-
զիրր պէօճէքէրին սէրիան թէլէֆի իշին
Թէճրիւ պէլի պիր Թօզ:

Ճինս ճինս գումարալար վէ գումարանը
մասը իշին լազըմ կէլէն քէօրիւքէ պէրա-
պէր եալընըզ սաթըլըր:

Ասիթանէտէ շարսու իշինտէ ագար-
ճանըն իթի Թիսալինտէ Ն. 66 ֆէսճիտիւք
քեանընտա աթը գումարանու իրի ֆը-
լանքա:

Պէյ-օղլունտա Ժարտէն տէ ֆլէօք
գարուսու գարըլընտա: Յօհաննէս ա-
ղանըն 1871 նիւմէրօլու թիւթիւնճիւ
տիւքքեանընտա Մանգու մէմիզտէն սա-
թըլմագտա տիր:

ՍԱՀԻԳ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՍԵՐԱՆ
ԼԵՎԱՆՔ ԼԵՐԱԼՏԸՆ ԹԱՊԻԱՆԵՐԻՆԵՐ
ԳԵՕՈՂԵՐԱ ԶՈՂԴԻՆ ԵՕԼԵՆ, ԶՈՒՐԱՆԱ ԶՈՒՐԱՆԱ
ԳԵՕԵՐԵՐԵՐ ԶԵՐԵՐԵՐԱ ՆԱԾԵՐՈ 467: